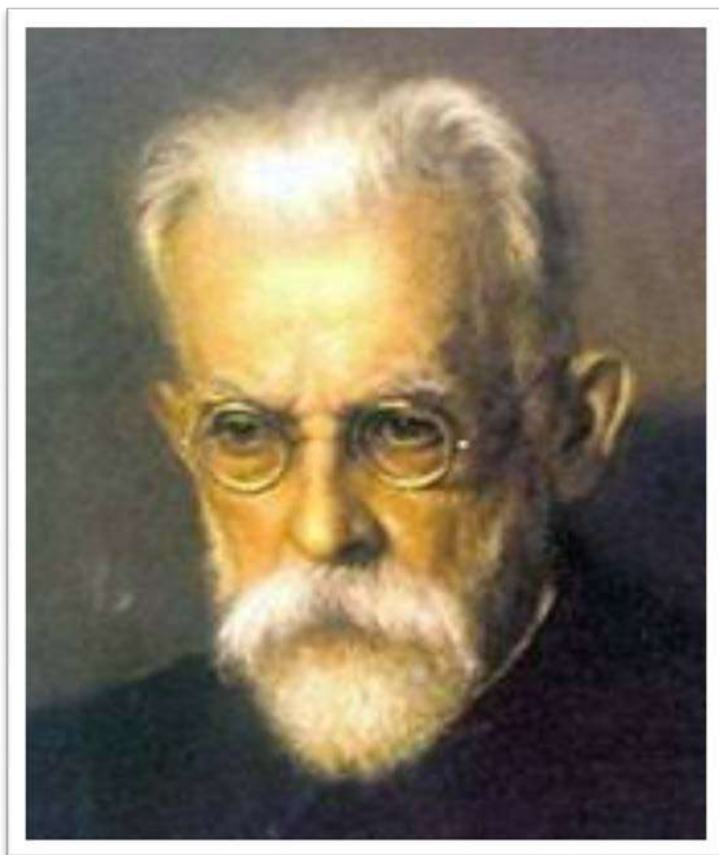

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**

Життя, присвячене науці

Володимир Іванович Вернадський (1863–1945)

Рекомендаційний список літератури

Чернігів 2018

Життя, присвячене науці : Володимир Іванович Вернадський (1863–1945) : рекомєнд. список л-ри / уклад. : Н. С. Лузіна, А. А. Савєнко. – Чернігів : ЧНТУ, 2018. – 41 назв.

Якщо поглянути на історію людської думки, ми побачимо, як важко давався людям відхід від традиційного способу мислення. Прагнення дотримуватися випробуваних часом і запропонованих авторитетами поглядів, звичка слідувати добре освоєними і знайомими стежками були властиві людині в усі століття і ніби задані їй від народження. Насправді кроки в сторону від накатаного шляху були неминучі. Спочатку дуже повільно, потім з кожним століттям все швидше змінювався звичний людям реальний світ. І врешті-решт рано чи пізно приходив момент істини - визнання цих змін, розуміння необхідності переосмислення суцього, перебудови поглядів на світ.

І тоді наставав час піонерів. Серед безлічі прихильників старовини, непорушності підвалин життя з'являлась ОДНА людина, яка раніше за інших усвідомлювала сенс змін, що відбуваються, глибше інших проникала в таємниці природи, суспільства, Всесвіту. Коперник і Галілей, Ньютон і Ейнштейн, Дарвін і Павлов... - геніальних провидців, які відкрили людям нові горизонти пізнання природи і суспільства, в історії не так вже й багато, і вдячне людство ніколи не забуде їх імена.

До числа визначних синів Землі, які зуміли першими побачити і усвідомити нові, невідомі до цього людям явища в їх історичному розвитку, має бути по праву віднесено й ім'я Володимира Івановича Вернадського.

Він був основоположником геохімії, космохімії, біогеохімії, генетичної мінералогії; вніс величезний внесок в кристалографію, ґрунтознавство, гідрохімію, метеоритику. Вернадський побачив переломний характер століття в новому стані.

Рекомєндаційний список літератури буде корисний всім, хто цікавиться науковою діяльністю В. І. Вернадського. Список включає в себе книги та статті з періодичних видань, які є в фондах Наукової бібліотеки ЧНТУ.

«Завдання людини полягає у завданні найможливішої користі оточуючим»

В. І. Вернадський

КНИГИ

Вернадский, В. И. Труды по всеобщей истории науки / В. И. Вернадский. – 2-е изд. – Москва : Наука, 1988. – 336 с.

Книга академіка В. І. Вернадського вперше була видана під назвою «Избранные труды по истории науки» (відповідальний редактор член-кореспондент АН СРСР С. Р. Микулинський) в 1981 р і незважаючи на значний тираж - 12000 примірників - негайно була розпродана. Друге, переглянуте і уточнене видання цієї книги під назвою «Праці з загальної історії науки», було видане до 125-річчя В. І. Вернадського. У цю книгу увійшли статті, виступи, доповіді та лекції великого натураліста, які публікувалися при його житті в різні роки в різних виданнях, давно стали бібліографічною рідкістю, а також неопубліковані дослідження монографічного характеру і статті різного ступеня завершеності, що збереглися в рукописах, які В. І. Вернадський, вважаючи їх незакінченими, до друку не віддавав.

Баландин, Р. К. Вернадский: жизнь, мысль, бессмертие / Р. К. Баландин. – Москва : Знание, 1979. – 176 с.

За широтою наукового кругозору і різноманітності наукових відкриттів Володимир Іванович Вернадський стоїть, мабуть, відокремлено від інших великих натуралістів нашого часу. Молекулярні кристалічні структури, планетарні геохімічні оболонки, історія мінералів і геосфер, рух хімічних елементів Землі, геологічна роль «живої речовини» в історії планети, вчення про біосферу - такий короткий перелік кола наукових інтересів ученого-мислителя, ідеї якого набувають з часом все більшу актуальність.

Науково-популярна книга для широкого кола читачів.

Казначеев, В. П. Учение В. И. Вернадского о биосфере и ноосфере / В. П. Казначеев. – Новосибирск : Наука, 1989. – 248 с.

У монографії висвітлені ключові моменти вчення академіка В. І. Вернадського про біосферу і ноосферу у зв'язку з актуальними комплексними проблемами і науковими напрямками науки. Досліджуються такі найважливіші питання сучасності, як взаємодія людини і навколишнього середовища в умовах перетворення біосфери, збереження і розвиток здоров'я людини, людських популяцій, перспектив людини, що визначаються процесами ноосферогенезу. В роботі дається природничо-науковий прогноз тенденцій перетворення біосфери, розвитку здоров'я, соціальної активності людини, відповідних стратегії прискорення в розвитку суспільства. Книга розрахована на суспільствознавців і натуралістів.

Мочалов, И. И. Владимир Иванович Вернадский и религия. / И. И. Мочалов. – Москва : Знание, 1991. – 64 с. – (Новое в жизни, науке).

Питання про ставлення до релігії видатного мислителя і натураліста Володимира Івановича Вернадського – порівняно мало досліджена сторона його життєвого шляху та багатогранного спадку, своєрідності його інтелектуального обличчя, соціальних та морально-психологічних підтрунк його особистості, – глибоко індивідуальної та яскраво неповторюваної і водночас такої планетарно вселюдяної, що стає близькою та дорогою для кожного, кому коли-небудь пощастило з нею познайомитись. В книзі І. І. Мочалова здійснюється спроба

заповнити цю інформаційну нішу та ознайомити широкі кола читачів релігійним світоглядом видатного науковця.

Современные геологические проблемы учения В. И. Вернадского о биосфере. – Ленинград : Изд-во Ленинградского ун-та, 1990. – 184 с. – (Труды Ленинградского общества естествоиспытателей ; Т. 81).

Статті розвивають висунуті В. І. Вернадським концепції про біосферу Землі і про особливу роль живої речовини в геологічних процесах та геології. Освітлюються проблеми сучасної екологічної ситуації, закономірності міграції токсичних елементів в біосфері. Книга призначена для спеціалістів в галузі геології, геохімії, географії, охорони навколишнього середовища.

СТАТТІ

Авраменко, І. Володимир Іванович Вернадський про особистість в ноосферній діяльності / І. Авраменко // Економіка і регіон. – 2008. – № 2. – С. 56-59.

Багров, М. В. Українські паралелі академіка В. І. Вернадського / М. В. Багров, Б. О. Вахрушев, О. Б. Швець // Український географічний журнал. – 2013. – № 2. – С. 4-7.

Бевз, Т. Науковий світогляд – методологічна основа творчості Володимира Вернадського / Т. Бевз // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 20-30.

В. І. Вернадський і біосфера на початку ХХІ століття / К. Хайлов, О. Празукін, Ю. Юрченко, Д. Смолев // Світогляд. – 2013. – № 2. – С. 50-55.

Випереджаючи час (До 150-річчя від дня народження В.І. Вернадського) // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2013. – № 1. – С. 119-126.

Гальчинський, А. Принципи ноогенези в контексті вчення В. Вернадського / А. Гальчинський // Економіка України. – 2010. – № 5. – С. 16-29.

Голубець, М. Аксиоми академіка В. Вернадського – путівник у XXI століття (очима еколога) / М. Голубець // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 41-47.

Джигирей, В. С. Роль В. І. Вернадського у вивченні біосфери та ноосфери / В. С. Джигирей // Екологія та охорона навколишнього природного середовища : навч. посіб. / В. С. Джигирей. – Київ : Знання, 2000. – С. 31-33.

Дыйканбаева, Т. С. Современные проблемы экономической науки в свете учения В. Вернадского / Т. С. Дыйканбаева // Наука та наукознавство. – 2012. – № 4. – С. 28-31.

Жилинская, О. И. В. И. Вернадский о роли университетов и университетского образования / О. И. Жилинская // Наука та наукознавство. – 2012. – № 4. – С. 21-27.

Запорожан, В. Ноосферне мислення В. І. Вернадського – ноетика / В. Запорожан // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 48-51.

Кампбелл, Я. Циклы, кризисы и решения по идеям В. И. Вернадского / Я. Кампбелл // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Серія "Економічні науки". – 2013. – № 4 (60). – С. 204-222.

Ковальов, В. Розвиток концепції соціально-трудових відносин у світлі вчення академіка В. Вернадського / В. Ковальов // Україна: аспекти праці. – 2015. – № 2. – С. 3-10. – Режим доступу: Локальна мережа ЧНТУ, Бібліотека електронних копій документів.

Концепция ноосферы В. И. Вернадского и формирование глобальной экономики // Основы экономической теории : учеб. пособ. / под ред. С. В. Мочерного. – Киев : Знание, 2000. – С. 586-589.

Корсак, К. Ноотехнології як засіб побудови ноосфери В. Вернадського / В. Корсак // Вища школа. – 2011. – № 3. – С. 19-26.

Крисаченко, В. Світоглядна парадигма XX століття: український внесок : [В. Вернадський] / В. Крисаченко // Українознавство. – 2008. – № 2. – С. 241-246.

Крисаченко, В. Світоглядна парадигма XX століття: український внесок : [життя та наукова діяльність великого мислителя XX ст., академіка Володимира Вернадського] / В. Крисаченко // Освіта і управління. – 2010. – № 4. – С. 98-114.

Крисаченко, В. Світоглядна парадигма XX століття: український внесок : [присвячено життю та науковій діяльності академіка Володимира Вернадського] / В. Крисаченко // Освіта і управління. – 2009. – № 2. – С. 63-79.

Крисаченко, В. Цивілізаційна концепція В. Вернадського / В. Крисаченко // Українознавство. – 2011. – № 4. – С. 154-159.

Малицький, Б. А. О творческом наследии В. И. Вернадского в исследовании науки и ее организации / Б. А. Малицький // Наука та наукознавство. – 2012. – № 3. – С. 7-11.

Малівський, А. В. І. Вернадський про значущість Канта як природознавця / А. Малівський, В. Шубін В. // Сіверянський літопис. – 1999. – № 5. – С. 131-136.

Матета, О. А. Політико-психологічний аспект у концептуальних ідеях академіка В. І. Вернадського / О. А. Матета, О. В. Урін // Практична психологія та соціальна робота. – 2012. – № 2. – С. 55-57.

Мочалов, И. В. И. Вернадский о роли искусства в научном творчестве / И. Мочалов // Наука та наукознавство. – 2007. – № 3. – С. 73-84.

Мочалов, И. И. В. И. Вернадский: Интегральные функции и задачи науки / И. И. Мочалов // Наука та наукознавство. – 2012. – № 4. – С.3-20.

Онищенко, О. В. І. Вернадський – засновник Національної бібліотеки Української держави / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 8-13.

Онопrienko, В. И. Плодотворность диалога учителя и ученика: В. И. Вернадский и Я. В. Самойлов (к 150-летию со дня рождения В. И. Вернадского) / В. И. Оноприенко // Наука та наукознавство. – 2011. – № 4. – С. 87-105.

Президенти НАН України : [Вернадський В. І., Василенко М. П., Левицький О. І., Липський В. І., Заболотний Д. К., Богомолець О. О., Палладін О.В., Патон Б. С.] // Наука та наукознавство. – 2008. – № 4. – С. 32-75.

Руденко, Л. Г. Ноосферная философия В. И. Вернадского – фундамент устойчивого (сбалансированного) планетарного развития / Л. Г. Руденко // Український географічний журнал. – 2013. – № 2. – С. 7-12.

Ситник, К. Перший президент Української академії наук. З нагоди 145-річчя від дня народження академіка В. І. Вернадського / К. Ситник // Вісник Національної Академії наук України. – 2008. – № 3. – С. 44-54.

Ситник, К. Під знаком Вернадського / К. Ситник, В. Багнюк // Науковий світ. – 2003. – № 10. – С. 4-7.

Ситник, К. Творець і перший президент Української Академії наук Володимир Вернадський / К. Ситник // Світогляд. – 2008. – № 3. – С. 10-17.

Ситник, К. Володимир Вернадський. Життя і творчість, пов'язані з Україною / К. Ситник, Т. Андріанова // Світогляд. – 2013. – № 5. – С. 22-31.

Тіщенко, А. Роль та значення книги у житті вченого-природознавця Володимира Івановича Вернадського / А. Тіщенко // Бібліотечний Форум України. – 2012. – № 3. – С. 52-59.

Тіщенко, А. Володимир Іванович Вернадський і бібліографія: діяльнісний підхід / А. Тіщенко // Бібліотечний Форум України. – 2013. – № 1. – С. 55-58.

Хайлов, К. В. І. Вернадський і біосфера на початку ХХІ століття / К. Хайлов, О. Празукін, Ю. Юрченко, Д. Смолев // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 52-57.

Чемерис, В. Гори Вернадського : [історія української науки] / В. Чемерис // Універсум. – 2003. – № 11-12. – С. 44-47.

Уклад. : Н. С. Лузіна, А. А. Савенко.